

OBRtnIK

Glasilo Jugoslovanskega obrtništva Dravske banovine

Lastnik: Poverjenišvo za izdajo lista „Obrtnik“
Uprava: Ljubljana, Cesta 29./X. št. 19 (Marn Josip).
Naročnina znaša: za celo leto . . . 30.— Din
za pol leta . . . 15.—
posamezna številka . . . 1'50 .

*V slogi in edinstvu
vsega Jugoslovanskega obrtništva
je uspeh!*

Uredništvo: Ljubljana, Borštnikov trg 1. — Odgovorni urednik Mihelčič Ivan. — Rokopisov ne vračamo. — Nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. — Oglase zaračunamo po ceniku. — Ponatis člankov dovoljen le z dovoljenjem uredništva.

Leto VI.

Ljubljana, dne 28. avgusta 1937.

Štev. 8

Solidarnost gospodarskih stanov

Od časa do časa čujemo naglašati potrebo posameznikov iz vrst gospodarskih krogov v največ slučajih voditelje, ki govore za solidarnost gospodarskih stanov, kar narekuje življenjska potreba, upoštevanje gospodarstvenikov na vseh mestih in regulacijo gospodarstva po načelih vodenja politike tako, da bo ljudstvo zadovoljno.

Obrtniki smo že zdavnaj pokazali pripravljenost in dobro voljo, kadar gre za reševanje problemov, ki tarejo vse gospodarske stanovne brez razlike in smo tudi kljub svoji številčnosti v podzavesti mnogokrat igrali podrejeno vlogo ter pripomogli čisto drugim gospodarskim panogam do uspehov, medtem ko smo mi ostali praznih rok.

Morda prihaja čas, ko se bo moral sleherni gospodarstvenik poleg obrtnika tudi trgovec, industrijalec in gostilničar razgibati ter stopiti v javnost tako, kakor že danes marsikje stoji v podrejeni vlogi posameznik, kar za koristi splošnosti gospodarskih stanov ne pomeni ničesar. Javnost nas danes vse premalo pozna, v največ slučajih pa od solne strani ne zavedajoč se, da so pod firmami naših obratov težke prilike in da se danes velika večina vseh gospodarstvenikov bori za obstanek. — Saj vsa naša fiskalna zakonodaja kaže jasno tendenco, da je gospodarski človek oni, ki tudi največ prispeva, in se mu tudi vedno še znova nalagajo bremena, tako da je marsikdo že obupal nad številčnostjo raznih vrst davščin, propadel, mnogi pa so že na potu za temi.

Za vse gospodarske stanovne smo prav gotovo obrtniki avand-garda, ko se gre za izdejstvovanje kakih drobtin, ker smo že po svojem značaju borbeni. Toda nekaj pa moramo trditi, da v kolikor smo obrtniki borbenejši, so predvsem trgovci iznajdljivejši ter prožnejši, da čisto brez lastne borbe preko drugih pridejo do odločilnejših mest in vpliva. Vsemu temu so krive predvsem pri nas v Sloveniji strankarske-politične prilike. Saj je obrtnik tisti in njegov obrat najpripravljeniji objekt za izvajanje podrobnega dela na političnih toriščih pa tudi drugih, kulturnih, prosvetnih in socialnih itd., ki ga vidite, povsod dela za vsakogar samo za sebe kot celoto malo stori, čemer so baš goraj omenjeni vplivi vzrok in moramo priznati, da so politiki mojstri za razdvajanje obrtniških mas, na čemer uživajo, obrtnik pa propada. Politične stranke so za obrtnika in vsakega gospodarstvenika nesprejemljive za gospodarstvo, v celoti pa zelo škodljive. Prav te so vzrok, da posamezni stanovi še danes niso v zašči-

to svojih interesov ter pravic tako organizirani, kakor bi morali sicer biti in če bi to bilo že storjeno, bi gotovo vpliv strank padel, česar pa se vsi politiki zelo boje.

Mi vemo, da se najlažje dobi na našo nesrečo prav obrtnika, ki se izpostavlja na vseh najnevarnejših krajih in zato imamo tudi v vseh pokretilih obrtnike številno zastopane, med tem, ko se trgovci in industriji ter gostilničarji podrobno delu v največji meri odtegujejo, pač pa jih vidimo v lepem številu pri velikih in plodonosnih ustanovah.

Vsa naša borbenost in iniciativnost ter čisto iznajdljivost res največkrat ne pomeni mnogo že glede politične razcepljenosti, še večkrat pa tudi radi čisto načelnih navzkrižij. Gotovo bi razne odredbe pa tudi zakonodaja v naš prid drugače izgledala, če bi krojili ali pa vsaj v zadostni meri sodelovali gospodarski stanovi pri izdelavi tega, saj je nujna potreba, kakor to kažejo primeri v drugih državah, da se vprav pritegne z pozitivnimi uspehi k takemu delu gospodarstvenike.

Jezimo se za vse krivice, ki se nam store na druge. Ne pomislimo pa, da smo največ za vse kar nas tare, sami krivi. Smo svobodni državljani, imamo po zakonu dovoljene pravice se združevati v organizacijah in razvijati v istih svojo iniciativnost, delo in borbenost. Če lahko najdete gospodarstvenike povsod, tedaj jih prav gotovo in najmanj v svojih organizacijah, pač pa zabavljajo najširši sloji in pripadniki gospodarskih stanov čez vse kar store drugi in preko gospodarstvenikov. Zato je bilo tudi mogoče, da so se volitve v ZTOI v Ljubljani izvršile brez gospodarskih stanov, po političnih vidikih in političnem ključu so tudi imenovani — izvoljeni svetniki. Ker se je tako zgodilo, tudi ni prišla volja gospodarskih stanov do izraza in tako se tudi dosledno v našem javnem življenju godi. Baš ta slučaj nam zgovorno kaže mentaliteto politikov in njihove cilje pri gospodarstvu, za katerega interes jih je polna usta, najosnovnejše pravice gospodarstvenikov tedaj pa se jih pogazi. Še več tudi gospodarstveniki, ki se trkajo na svoja nepolitična prša, podlegajo tem vplivom in le mala skupina obrtnikov je bila v borbi za svoje najosnovnejše pravice pod dojmom splošnih in enakih volitev.

Nujno potrebna nam je solidarnost gospodarskih stanov. Osnova za to pa je brezpogojna avtonomija vsakega stanu v

lastnem delokrogu. Duh prave demokracije in upoštevanje večine v gospodarskih organizacijah vse do Zbornic, kajti le na tej podlagi bomo lahko skupaj dosegli vsi uspehe, ki si jih gotovo želimo, toda biti ne smemo ovirani in se tudi ne pustiti ovirati od politikov, med nami mora vladati načelo pri delu za stvar požrtvovalnosti, medsebojno zaupanje in vstrajnost. Če bomo te osnove vsi pripadniki gospodarskih stanov pravilno razumeli in tudi praktično sprovajali po načelu enakopravnosti, tedaj smo tudi lahko prepričani, da bomo po svojih izkustvih tudi dosegli vpliv na pravilno vodstvo gospodarske politike v državi, za kar smo tudi poklicani.

V solidarnosti gospodarskih stanov in pravilnemu zainteresiranju javnosti za naše težnje in v nas samih je rešitev iz sedanjih težkih razmer. Pozabiti pa ne smemo, da je treba posebno obrtništvo kot najštevilnejšemu članu v gospodarstvu določiti mesto, kakor mu pripada in tudi ostali stanovi morajo uvideti, da si bomo obrtniki sami krojili za bodočnost svoje življenje in svojo samostojnost zagotovili v obrtniških Zbornicah, pri tem pa se ne bomo nikomur pustili ovirati v naših stremljenjih, ker se dobro zavedamo, da more le tesno povezano obrtništvo v vsej državi nuditi prvenstveno sebi, potem pa skupno z ostalimi gospodarskimi stanovi podlago za uspeh v pravo gospodarsko politiko, pri čemer se zavedamo, da je treba pravilno, mnogo in zelo vztrajno delati.

V novo šolsko leto

Smo na pragu novega šolskega leta, ko se številni učenci in učenke pripravljajo v usmerjanje za nadaljni teoretični študij v gimnaziji, realki in visokih šolah, poleg tega pa tudi v strokovne šole.

Vprašanje našega šolstva je sicer skoraj vedno na dnevnem redu, najsibo v zadevi učnih načrtov, učnih moči, trajanja šole, učil, učnih poslopij itd.

Nas mora prvenstveno zanimati vprašanje obrtnega šolstva, najsibo to obrtno-nadaljevalnega ali pa študij na Tehniški srednji šoli in mojsterskih delovodskih, oziroma drugih strokovnih šolah.

Po kratkem pregledu moramo kaj hitro ugotoviti, da je zadnji čas veliko povpraševanje za učna mesta posebno v Obrtnih strokah tehničnega značaja, kar pa je še precej dobro urejeno z uredbo, ki določa število vajencev napram mojstru in pomočnikom. V obrtne obrate se še danes sprejema vajence, ki se njih predizobrazba ne določa točno po abso-

Obrtniki, kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v našem listu, katere najtoplejše priporočamo!

viranju gotovih razredov ljudske šole, oziroma srednjih šol, kar zelo vpliva na učenje v posamezni stroki v celoti, pa tudi na stroko po izučitvi manj nadarjenih pomočnikov.

Naša obrtna učilišča moremo deliti v dva dela. Imamo Tehniško srednjo šolo v Ljubljani, v katero se sprejema absolventi 4 razredov srednjih šol po položnem sprejemnem izpitu. Po 4 letni šoli v strojnem, elektrotehničnem ali gradbenem odseku maturira učenec na TSS in je po zakonu o Tehniških srednjih in moških obrtnih šolah po prejetem učenju in završnem izpitu teoretično in deloma praktično usposobljen za tehnika v posameznih strokah. Poleg prednje šole pa obstoji še mojsterska delovodska šola za strojno, elektro, gradbeno, mizarsko in strugarsko stroko. V te šole je lahko sprejet obrtni pomočnik, ki se je izučil v eni izmed navedenih strok ter položil pomočniški izpit in dovršil obrtno nadaljevalno šolo. Po dveletni celodnevni teoretični in praktični šoli ter završnem izpitu zapusti tak absolvent šolo ter stopi v prakso kot praktični tehnik. Tako absolvent prve, kakor druge šole pa more po gotovi dobi prakse pričeti samostojno izvrševati obrt odnose stroke, kakršen oddelek je absolviraj, nekateri morajo polagati še mojsterske izpite, drugim pa je že završni izpit na omenjenih šolah priznan kot mojsterski izpit.

Pri sedanjih težkih gospodarskih razmerah je gotovo potrebno tudi vprašanje obrtnega šolstva v splošnem podvreči stalni dobronamerni kritiki z ozirom na številne obrate posameznih obrtniških pa tudi industrijskih tehničnih strok, katere tehnične moči nam daje ljubljanska Tehniška srednja šola.

V kolikor je slučajno v nekaterih strokah zaposlenje, trpijo druge stroke pomankanje, kar je posebno občutljivo pri strojnih in elektrotehniških obratih, kjer so vsa mesta že dolgo za naprej zasedena. Upoštevati moramo namreč, da je poleg prednjih absolventov tudi lepo število mladih inženjerjev navedenih strok in se danes vprav vrši borba za zasedbo mest najsibo še tako podrejenega službenega položaja.

Nas obrtnike bo najbolj zanimalo vprašanje mojsterske delovodske šole, iz katere je tudi iz predvojnne dobe do sem tudi izšlo lepo število absolventov današnjih samostojnih mojstrov, ki se tudi uspešno udejstvujejo v najrazličnejših strokah. Skupno je dosedaj absolviralo od leta 1911. do vključno leta 1937. ca. 1200 absolventov.

Potreba je že davnej pokazala nujnost za izpremembo učnega načrta, kakor tudi sprejemnih pogojev za vstop v mojsterske delovodske šole. Tozadevno so bili dostavljeni merodajnim mestom tudi posebni predlogi, katerih umestnost je prav evidentna danes. Saj so prav absolventi združeni v svoji Organizaciji praktičnih tehnikov z ozirom na svoje izkušnje po absolviranju v praktičnem življenju predlagali potrebne spremembe, katerih se žal kljub umestnosti in sedanjim prilikam ni upoštevalo. Predvsem se je zahtevalo, da naj ima učenec predno

stopi v uk, najmanj 2 razreda srednje šole za navedene stroke, pravilno izučitev v obrti z popolnim pohajanjem in absolviranju obrtno nadaljevalne šole, in vsaj triletno praktično dobo kot pomočnik pred sprejetjem v delovodsko šolo, za kar pa naj se položi še sprejemni izpit. Da je bil ta predlog umesten, se jasno razvidi iz dejstva, ko se letos ne bo sprejelo v mojsterske delovodske šole nobenega kandidata za strojno in elektrotehnično delovodsko šolo, temveč bo to odloženo za sprejem na drugo leto.

To je vodstvo Tehniške srednje šole predvsem storilo zato, ker so nastale anomalije, ko ima absolvent strojne delovodske šole po absolviranju z završnim izpitom pravico takoj izvrševati samostojno obrt, nima pa dovolj praktične izobrazbe, posebno še če vzamemo, da je takoj po izučitvi vstopil v delovodsko šolo. Posledice tega so evidentne, zato pa se je trenutno našla ta rešitev.

Tudi v dnevnih časopisih je bilo kratko o tem govoru, toda smatramo, da spada to na strokovno polje in naj to rešijo pristojni faktorji v smislu gorenjega predloga, ki je sprejemljiv in se da tudi praktično izvesti. Vse šole posebno pa učilišča, ki zadevajo obrt, se morajo prilagoditi duhu časa in potrebi, kar prav posebno velja za mojsterske delovodske šole, katere morejo biti obrtništvu najbolj pri srcu.

Obrtniške razstave v Št. Vidu pri Ljubljani

Letos je obrtništvu v Št. Vidu priredilo že 4 obrtniško razstavo, o čemer smo v zadnji številki med splošnim o razstavah tudi poročali. V nedeljo dne 22. t. m. je bila razstava v Št. Vidu zaključena in je prav, da vsled nekaterih pomankljivosti ter netočnosti v dnevnih časopisih in drugih glasilih podamo pripombe, oziroma pravilno obvestimo obrtniško in ostalo javnost o prireditvi razstav v Št. Vidu.

Do leta 1933. je v Št. Vidu vladalo pravzaprav mrtvilo v organizaciji obrtništvu in se je tedaj tudi v tem kraju na inicijativo društva jugoslovanskih obrtnikov iz Ljubljane s sodelovanjem nekaterih obrtnikov ustanovil pripravljalni odbor za podružnico DJO, katere občni zbor se je nato kmalu vršil, pristopilo pa je tudi v to organizacijo vse obrtništvu brez razlike, da ni

bilo niti enega neorganiziranega obrtnika v tej prostovoljni in nepolitični organizaciji. Namen DJO je vsakomur znan in so se tega tudi obrtniki v Št. Vidu oprijeli, posebno pa so takoj pokazali pripravljenost prirediti obrtniško razstavo, ki se je dejansko kot prva vršila nato v letu 1934.

Razstave obrtniških izdelkov leta 1934., 1935. in 1936. so se vse vršile pod firmo in dejansko s pomočjo DJO, vsled česar moremo tudi trditi, da so imele velik moralni uspeh, saj so prihajale na razstavo močne skupine obrtništvu DJO iz najrazličnejših krajev. Načelo vodstva DJO je bilo vedno upoštevati obstoječe stanje in zato ne glede na to, kdo ima oblast trenutno v rokah sodelovati z odločujočimi faktorji in jih tudi zainteresirati za vse podvige organizacije. Kakor so bili javno po predstavnikih torej ne zahrbtno vedno informirani nositelji oblasti, oziroma ne predstavniki o vseh perečih vprašanjih in željah obrtništvu, tako so bili zainteresirani za vse uspele obrtniške razstave DJO. Tako je bil tudi bivši ban g. dr. Marušič naprošen pri Št. Vidski razstavi za prvega pokrovitelja ter ga je zato osebno naprosil tedanji vneti predsednik podružnice DJO ter današnji predsednik Društva obrtnikov v Št. Vidu. Da je bil g. ban dr. Marušič prireditvi razstave dejansko naklonjen z moralno in gnotno pomočjo, o tem menda ni treba pisati, ker so dejstva na dani. Povdarjamo, da so obrtniki v Št. Vidu lahko hvaležni za pokroviteljstvo prve razstave baš banu g. dr. Marušiču, saj jim je ta odprl pot naprej. Materijalne podpore tedaj, pa so tudi vredne omembe. Nič se ne čudimo istemu g. Vrhovcu, ki je leta 1934. oblezel vsa mesta pri pristojnih činiteljih, kar je pač moral storiti za Št. Vidsko razstavo kot predsednik, da je uspel, pa je tudi veliko moralna pomoč močne organizacije DJO.

Nas ničesar ne moti, kdo je trenutno v posesti oblasti, kajti v vsakem predstavniku oblasti gledamo nositelja in čuvarja ter predstavnika naših najvišjih državnih in ostalih ustanov, nositelja reda in pravice. Baš zato tudi povdarjamo, da je vsak posameznik na takem odgovornem mestu le po svojem položaju dolžan ne glede na svojo politično pripadnost podpirati vsa stremjenja, ki gredo za čim izdatnejšo izpopolnitev naroda in afirmacijo izdelka njegovih rok. Ničesar nam predstavniki oblasti ne darujejo, vse je od nas samih težko prislužno in odrajan po davkih, katerih drobtinice dobivamo od časa do časa v takih oblikah nazaj, zato je odveč vsak nepotreben slavošpev predstavnikom oblastem, če kdaj kaj store za obrtnika.

Upravičeno zahtevamo svobodo tiska!

Jesenski velesejem v Ljubljani bomo imeli letos od 1. do 12. septembra. Prireditve bo obsegala celo vrsto kulturnih in gospodarskih razstav, ki bodo zavzemale okrog 40.000 m² prostora. Največja izmed teh razstav bo razstava slovenskega novinarstva, ki bo zavzemala 4 razstavne zgradbe. Tu bo podan prikaz in razvoj naših pisanih in tiskanih novin, novin v podobi, govorjenih in petih novin ter novin v živi sliki. Vse to bo poživljeno z raznimi strokovnimi razstavnimi objekti. Tako bo razstavljena moderna tiskarna v obratu, model tovarne papirja v obratu itd. Tekom razstave bo izhajal sejemski dnevnik, ki ga bodo urejevali kar tam na velesejmu. Slovenski misijonarji prirede etnografsko in misijonsko razstavo „Indija“. Ta razstava nam bo prikazala tajne in čare nam tako tuje Indije, njeno kulturo, v glavnem pa delovanje slovenskih misijonarjev. Razstavo „Materi za otroka“ priredi Zveza gospodinj v Ljubljani. Razstava bo obsegala higijeno, zdravstvo in vzgojo otroka v predšolski in šolski dobi, prehrano, obleko, igrače itd. Javnost bo tudi tokrat zanimala umetnostna

Od 1. do 12. septembra LJUBLJANSKI VELESEJEM

50 % popusta na železnici, parobrodih
Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za din 2.—

RAZSTAVA SLOV. NOVINARSTVA

Razstava Indija. Materi za otroka. Umetnost. Vrtnarstvo. Eksotične ribice

Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt. Tekmovanje harmonikarjev 12. IX.

Krasno zabavišče. Velikomestni variete, popoldanske predstave zastoj.

Vabimo Vas!

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

razstava slovenskih likovnih umetnikov. Cvetlično razstavo priredi „Klub ljubiteljev cvetlic“ v Ljubljani, ki bo gotovo zelo pestra. Izpopolnjena pa bo ta razstava še z razstavo eksotičnih ribic in pa z razstavo metuljev. Ljubitelji sadjarstva si bodo mogli ogledati vzoren sadni vrt, zasajen s plemenitim špalirnim sadnim drevjem. Med nami je zelo mnogo rejcev malih živali. Zato na velesejmu ne bo manjkala razstava malih živali, ki jo priredi društvo „Živalca“. V posebnem živalskem vrtu pa bo na ogled dlakasta in pernat divjad naših gozdov. Pri vsem tem pa seveda ne bo manjkalo razstav raznih industrijskih in obrtniških proizvodov, med njimi tudi slavno znana razstava pohoštva. Harmonika je postala naš splošen naroden instrument. Jugoslovanski harmonikarji se bodo udarili za jugoslovansko prvenstvo v nedeljo dne 12. septembra. Utrujenim in zabaveželnim bo na razpolago lepo zabavišče, kjer se bodo mogli odpočiti in okrepiti ob izvrstnih domačih jestevinah in pijačah. Koncerti, ples, velkomestni variete s prvovrstnimi atrakcijami bo nudil dovolj zabave. Pri popoldanskih varietetnih predstavah, ki bodo na prostem, ne bo vstopnine. Na železnicah ima vsak obiskovalec polovično voznino. Na odhodni postaji naj poleg cele vozne karte do Ljubljane kupi še rumeno železniško izkaznico za din 2.— Na velesejmu bo dobil velesejemsko legitimacijo in potrdilo o obisku, nakar bo imel brezplačen povratek. Potovanje v Ljubljano je dovoljeno od 27. avgusta do 12. septembra, povratek pa od 1. do 17. septembra.

Davki

V preteklem koledarskem letu so bili povečani dohodki od vseh davčnih oblik. Po uradnih statističnih podatkih posnemamo, kako so stale državne finance v pretečenem proračunskem letu 1936/37. Zanimivo je, da so neposredni davki dejansko višji, vplačani, kakor pa so bili predvideni. Zanimivo je tudi kako so razne davčne oblike dohodkov vplačane v letu 1936.

Od 1. aprila 1936. do 31. marca 1937. je bilo od neposrednih davkov prejeta skupno 2.340,4 milijonov Din, za 151,3 več, kakor v istem razdobju l. 1935/36. Za koledarsko leto 1935. je bilo prejeta od vseh davčnih oblik skupno 1.854,5 milijonov Din, med tem za koledarsko leto 1936. 2.098 milijonov Din. Torej je v pretečenem letu prejeta od vseh davčnih oblik 243,5 milijonov Din več, kakor v letu 1935.

Proti letu 1935. je povečan dohodek od splošnih neposrednih davkov od 151 na 1.361 milijon Din, od davka na dividende od 5 na 19 milijonov, od davka na prodajanje srečk in trgovske potnike od 0,5 na 2,4 milijona, od vojnice za 2,7 na 6,8 milijona, od skupnega davka na poslovni promet od 8 na 43 milijonov, od oseb, ki mesečno plačajo ta davek 41,9 na 260 milijonov, po trošarinskem dnevniku za 9,3 na 40 milijonov, od dobav za 8,7 na 20,6 milijonov, od davka na luksuz za 7,5 na 35,4 milijonov, od davka na državne uslužbenke od 6,4 na 123,5 milijonov, od obresti po členu 149. in 7. zakona o neposrednih davkih od 6,2 na 22,5 milijona Din. Manjši so samo dohodki od davka na rente za 6,3 na 30,2 milijona in od uslužbenskega davka od 3,4 na 133 milijonov Din, od davka na neoženjene pa je prejeta vsega 0,6 milijona, kakor prejšnje leto.

Zanimivo je tudi, kako je bil davek plačan v posameznih banovinah. Proti letu 1935. so povečani dohodki v Beogradu za 24,1 na 325,4 milijonov ali za 8%, v Moravski banovini od 12,3 na

100,8 milijonov ali za 13,80%. V Vardarski banovini od 10,2 na 86,6 milijonov ali za 13,20%, v Zetski banovini od 7,6 na 54,6 milijonov ali za 16,20%, v Dunavski banovini od 55,9 na 516,1 milijonov ali 12,10%, v Drinski banovini od 8,9 na 119 milijonov ali za 8,10%, v Vrbavski banovini od 6 na 43,6 milijonov ali za 16%, v Savski banovini od 87,2 na 525,1 milijona ali za 19,90%, v Dravski banovini od 8,7 na 274,3 milijona Din ali za 3,30%.

V letu 1935. je od vseh dohodkov skupaj vseh davčnih oblik, samo področje uprave mesta Beograda dalo 16,5%, v preteklem letu pa 15,90%. Od plačanega davka v letu 1936. odpade na Savsko banovino 25,60%, na Dunavsko 25,15%, na Dravsko 13,40% na vse ostale banovine pa vsega 19,95% od skupne vsote.

Naraščanje davčnih dohodkov.

Finančno ministrstvo objavlja podatke o glavnju državnih dohodkov in izdatkov v mesecu maju in v prvih treh mesecih tekočega proračunskega leta (april-junij). Vse davčne vrste kažejo v letošnjem letu znatno povečan donos. Državni davčni dohodki so znašali v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta v primeru z istim razdobjem zadnjih dveh proračunskih let, kakor sledi (v milijonih Din):

	april — junij		
	1935.	1936.	1937.
neposredni davki	405.5	443.3	533.9
trošarine	190.1	197.7	222.4
takse	223.5	248.0	270.7
carine	174.6	186.5	246.7
skupaj	993.7	1075.5	1273.7

Skupni donos neposrednih in posrednih davkov je znašal letos v prvem četrtletju proračunskega leta 1274 milijonov, to je za 200 milijonov več nego pred enim letom in za 280 milijonov več nego pred dvema letoma. V največji meri se je zadnja leta dvignil donos neposrednih davkov.

V prvem četrtletju proračunskega leta 1933-34 je bilo izterjanih 385 milijonov Din neposrednih davkov, letos pa 534 milijonov, to je za 149 milijonov ali za skoro 39% več nego pred štirimi leti.

Monopolski dohodki, ki so prejšnja leta kazali še nazadovanje, so letos prav tako narasli, in sicer v prvem četrtletju tekočega proračunskega leta v primeru z istim razdobjem lanskega leta za 38,1 na 493,6 milijona Din.

Tudi dohodki državnih podjetij so se pričeli dvigati. Predvsem so narasli dohodki železnic, in sicer na 568,9 milijona Din (lani 445,1) in so bili pri tem za 123,7 milijona Din ali za 28,5% večji nego lani. Dohodki državnih rudnikov pa so znašali 64,4 milijona Din nasproti 49,9 milijona Din v istem četrtletju lanskega leta.

ZANATSKA BANKA

Kraljevine Jugoslavije a. d.

Podružnica Ljubljana

Gajeva ulica 6.

Centrala Beograd

Delniška glavnica Din 75.000.000

Udeležba države Din 30.000.000

Glavna podružnica
ZAGREB

Podružnica Sarajevo

Podeljuje obrtnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane Agrarne banke.

Sprejema na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve. Upravlja imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle

Brzjavni naslov: „Zanatska“ Ljubljana

Telefon štev. 20-30

Račun Poštne hran. štev. 14003

Iz obrtniškega pokreta

Za enotnost in edinstvo vsega obrtništva v naši državi.

Že večkrat je bilo postavljeno vprašanje kako priti do vsvaritve enotnega vodstva za pokret in akcijo vsega obrtništva Jugoslavije. V poslednjem času pa to vprašanje prihaja zopet v konkretni obliki na dnevni red o čemer se vodi posebno živahna akcija med srbskim obrtništvom. Tozadevno je bilo govora na zadnjem kongresu Glavnega Zemaljskega Saveza zanatlskih udruženj kraljevine Jugoslavije v Beogradu. Poleg tega je bilo priobčenih že več tozadevnih člankov.

Enoten pokret vsega jugoslovanskega obrtništva je nujno potreben, da nas čas ne prehiti in da si zavarujemo in obdržimo vsaj to kar imamo, da nam ne bo vzeto še več kakor je že bilo. Delikatno je to vprašanje, kar se zavedamo že od vsega početka, kadar je bilo govora o tem, da bo treba premagati najrazličnejše predsodke, ki so na poti k stvaritvi enotnosti in enotnega pokreta. Deloma so temu vzrok in ovira nekatere plemenske obrtniške organizacije, kakor tudi politični vplivi v nekaterih pokrajinah, kjer ni prišlo še obrtništvo do tega, da bi si jih odtujilo ali pa kakorkoli odvrnilo. O vsem tem je treba voditi račune, ko se govori o enotnosti in imeti obzir da se ne prenačimo.

Po našem mnenju je vrhovna obrtniška organizacija za obrtništvo vse države nujno potrebna in je svoječasno že kongres jugoslovanskega obrtništva v Ljubljani sprejel tak sklep. Osrednje društvo jugoslovanskih obrtnikov v Ljubljani pa je izdelalo poseben predlog — osnutek pravil za ustanovitev take vrhovne organizacije. Prav je,

Zbornica za TOI v Ljubljani je po nalogu banske uprave naročila mariborskemu odboru obrtniških združenj, da mora takoj sklicati izredni občni zbor z dnevnim redom: razid okrožnih odborov obrtniških združenj.

Solski odbor strokovno nadaljevalnih šol v Ljubljani obvešča mojstre, vajence in starše, da je vpisovanje v strokovne nadaljevalne šole ljubljanske v I. II. in III. razred za zamudnike še v nedeljo dne 29. avgusta 1937. med 8. in 12. uro pri vodstvih strokovno nadaljevalnih šol na Grabnu, pri Sv. Jakobu, na Ledini, na Vrtači in na Prulah. K vpisovanju je prinesiti: krstni list, izpričevalo o zadnjem šolanju, učno pogodbo, ki mora biti potrjena od pristojnega združenja in 22,50 din za vpisnino. Vajenci, ki se bodo vpisali v prvi razred, morajo prinesiti s seboj poleg zgoraj navedenih listin še zdravniško izpričevalo. Solski odbor opozarja mojstre, da je njihova zakonita dolžnost, vpisati vajence v šolo ter skrbeti za točno obiskovanje šole.

Peki in znižanje prometnega davka na moko in njene izdelke. Za uspešno izdejstvovanje te akcije za pekove obrtnike in pozitivne rezultate so se, kakor že v prejšnji številki omenjeno, zavzeli in sodelovali narodni poslanec g. Časlav Nikitović, tajnik Obrtniške Zbornice v Skoplju ter tajnik Obrtniške Zbornice v Beogradu g. dr. Mišić. V „Pekarju“, glasilu centralnega urada pekovskih organizacij Jugoslavije se navedenim tudi izreka vse priznanje in zahvala, vsled česar moramo tudi mi omeniti, da bo naše obrtništvo videlo kako predstavnik obrtniških Zbornic sodelujejo pri akcijah za obrtništvo.

Obrtniki, posečajte Dom jugoslovanskih obrtnikov na Govejku pri Medvodah.

Informacije dobite v pisarni Dom jugoslovanskih obrtnikov, r. z. z. o. z., Ljubljana, Cesta 29. oktobra št. 19.

**Upravičeno zahtevamo
svobodo tiska!**

MIZARJI!

Za avtomatske biljarde vse potrebščine avtomate, kroglice, kije, gumo, sukno, obročke dobite pri

ERLICH JOSIPU, Sombor
Dunavska banovina — proizvod bilj. pribora.

da je to vprašanje stopilo v ospredje in želimo pozitivnosti, vendar pa je treba rešitev tega pred oživitvijo vseh vsehstransko proučiti in podvreči najširši kritiki.

Obrtniški dom v Kragujevcu zgrade po sklepu zadnjega sestanka, ki se je vršil pred par dnevi. Ustanovljen je bil že pred dalj časom poseben fond Znanstvenega doma in šole v Kragujevcu, katerega naloga je zgraditi dom v katerem naj imajo prostora vse obrtniške organizacije, obrtni šole, kakor tudi so predvideni po projektu prostori za 12 pisarn obrtniškega Združenja za sekcije, prostori za obrtniško zadrugo ter prostori za obrtniški muzej in knjižnico poleg velike slavnostne dvorane. Tozadevna skupščina, kateri je prisostvovala preko 200 obrtnikov je soglasno sklenila, da se prične takoj z gradnjo doma na zemljišču imenovanem „Stara načelnost“, katerega je občina brezplačno odstopila za to zgradbo. Zgradba sama bo zgrajena v modernem slogu ter bogata. Proračunjeni stroški so predvideni na milijon dinarjev ter so sredstva za to že v glavnem zbrana in zagotovljena. — Ob času ko se v drugih krajih naše države vztrajno dela in imajo tudi naši tovariši obrtniki pokazati mnogo uspehov, kakor je tudi prednji, pri nas v Ljubljani pa mečejo iz Zbornice za TOI na cesto obrtniške organizacije.

Občni zbor Okrožnega odbora obrtniških združenj v Celju. V nedeljo dne 5. septembra t. l. se vrši v Celju izreden občni zbor O. o. z dnevnim redom „Skepanje o ukinitvi ali nadaljnjem obstoju te institucije.“

Obrtniški dom v Osijeku zgradi tamošnje Obrtniško društvo ter so potrebni zneski za ostvareitev tega že zagotovljeni, vsled česar se bo v najkrajšem času pričelo z gradnjo.

Razno

Vprašanje volitev pri Okrožnih uradih za zavarovanje delavcev. Dne 6. t. m. se je vršila v Zagrebu seja ožje uprave Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki jo je vodil predsednik g. Marko Bauer, za ministrstvo za socialno politiko pa je seji prisostvoval načelnik g. Jeremić. Na seji je bilo sklenjeno, da se naprosi minister za socialno politiko in narodno zdravje, da v čim krajšem času razpiše volitve pri krajevnih organih Osrednjega urada, da bi se potem lahko izvršila volitev samouprave Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Na seji so tudi razpravljali o predlogih za ukinitve okrožnih uradov v Splitu, Karlovcu in Tuzli. Končna odločitev v tem vprašanju pa je bila odložena do prihodnje seje. Med drugim je odbor načelno odobril posojilo štirih milijonov dinarjev srborski občini in je na koncu sklenil, da se v vzhodnem delu države zgradi sanatorij za zdravljenje tuberkuloznih bolnikov.

Tudi za svojo zbornico. V „Bodočnosti“, glasilo takozvanih zelenih nameščencev in nameščenk, ki je izrazito politično stanovska organizacija JRZ, kar ne more skriti in tudi ne skriva, čitamo, da zahtevajo svojo nameščensko Zbornico. To povdarjajo in tudi mastno tiskano objavljajo naslednje: „Zahtevamo samostojno nameščensko zbornico in samostojno nameščensko socialno zavarovanje! Kdor je z nami istih misli, naj pride k nam!“

Zgoraj smo že povedali, da je to izrazita organizacija JRZ in je tudi JRZ stranka gotovo na

to pristala, da nameščenci zahtevajo izločitev svojih interesov zastopani iz Delavske Zbornice v samostojno.

Kakor nam je znano, je vseh nameščencev v Dravski banovini okrog 10.000 in tem stranka JRZ gladko prižna napis na njihovem praporu, oziroma saj eni skupini nameščencev, ki so del stranke. Če obrtniki pomislimo, da so danes nameščenci organizirani v Sloveniji v celo petih skupinah pri omenjenem številu, potem se ne čudimo, zakaj zahteva ta skupina kar naenkrat svojo zbornico, kar so sicer ostale že ponovno naglasile, nam obrtnikom pa pri številu 20.000 prav ista stranka, ki tu podpira osamosvojitve nameščencev v svoji Zbornici, ovira ustanovitve obrtniške Zbornice z vsemi celo radikalnimi sredstvi. —

Odredba o minimalnih mezdah nekvalificiranih delavcev.

V „Službenem listu kraljevske banske uprave Dravske banovine“ je v posebni izdaji z dne 1. avgusta t. l. 61. A kos objavljena omenjena odredba, ki določa minimalne mezde nekvalificiranih delavcev po posameznih strokah. Odredba se v načelu nanaša na uredbi in so v celoti upoštevane tozadevne določila. Za obrtniške obrate to ne prihađa mnogo v poštev, temveč le za industrijske in gradbene. Pričakujemo ureditev vprašanja minimalnih mezd za kvalificirano osebo, izdajo tozadevne odredbe, ki bo v mnogočem urenila sporna vprašanja, ki so nastala med delodajalci in delojemalci po izdaji Uredbe o minimalnih mezdah itd.

Prvi Beograjski sejem v času od 11. do 21. septembra t. l. bo prvi Beograjski sejem, ki obeta biti po pripravih sodeč, velika gospodarska prireditel in se zato vrši zelo močno in izdatna propaganda na vse načine. Razumljivo je, da se bodo z svojimi izdelki udeležili sejma tudi številni obrtniki, kar bo gotovo imelo uspeh za rabo in seganje po obrtniških izdelkih. V teku je akcija, da bi za časa sejma bile v vseh beograjskih trgovinah itd. posebno določene znižane cene. Predsednik sejma je znani obrtniški organizator, predsednik obrtniške Zbornice v Beogradu g. Milan J. Stojanović.

Finančni pomen velesejma bo ogromen: saj se naglašava v vodilnem časopisu, da bo velesejem obiskalo 300.000 ljudi, iz česar sklepajo, da bo torej dal sejem Beogradu najmanj 300.000.000 dinarjev.

„Ta-Ta“ bo otvorila podružnico v Novem Sadu. Veleblagovnica „Ta-Ta“ pripravlja otvoritev poslovalnice v Novem Sadu, proti čemer so odločno nastopili Novosadski trgovci in njihove organizacije.

Propaganda za ureditev kolodvora v Ljubljani se smoteno nadaljuje in bo za čas velesejma v Ljubljani tudi izdani poseben propagandni lepak, ki bo opozarjal na nujnost ureditve tega vprašanja, poleg tega pa bodo tudi predavanja in fotografski posnetki železniških prometnih ovir za razvoj ljubljanskega mesta pojasnevali važnost tega. Baš par prometnih in smrtnih nesreč v Ljubljani v zadnjem času narekuje nujnost in ne gre več odlašati z velevažnostjo, poglobitve ljubljanskega kolodvora in križišč.

Obrt ima zlata tla, tako se glase poročila, ki so podprta s statističnimi podatki o stanju in položaju nemškega obrtništva. Lepi grafične slike za pojedine stroke kažejo, da se je promet pri nekaterih obrtniških strokah v Nemčiji od leta 1932. sem povečal do 100%. V Nemčiji je glasom poročil 1 milijon 200 tisoč obrtniških obratov, ter ni kljub hiper-industrijalizaciji zaznamovati padanja obrtništva. Nasprotno nemške oblasti se zelo brigajo za prosep obrtništva, kar je tudi občutiti na vsakem koraku.

Iz uredništva. Pozivamo dopisnike, da nam pravočasno pošljejo svoja poročila za objavo za prihodnjo številko do najkasneje ponedeljka dne 30. t. m. zvečer. Prosimo za sporočila, ki so važna in se nanašajo na delovanje posameznikov v obrtniških organizacijah in dela organizacij v obče.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE

Mihelčič Ivan, Ljubljana
Borštnikov trg št. 1. Tel. 27-04

Izvršujemo vse nove napeljave, preureditve, dograditve in popravila instalacij za luč, moč, signale, radio itd. Vse formalnosti, prijave in naprava načrtov za stranke za priklop na omrežje krajevnih elektrarn izvršimo brez doplačil. Popravljamo vse električne aparate, motorje, likalnice itd. Dobavljamo za instalacije in popravila prvovrstni material, kakor tudi svetila in žarnice.

Pojasnila v strokovnih zadevah brezplačno. Cene zmerné. Postržba točna in solidna. Zahtevajte reference.

Kupujte domače blago!

Cinkovo belilo „Briljant“

vseh vrst: zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in sivi pečat

Svinčeni minij „Rubin“

Litopon „Titanik“

vseh vrst: 30%-ni, 60%-ni in 100%-ni (zlati, srebrni in zeleni pečat)

Modra galica „Solnce“

Kromov galun,

drobno kristaliziran

Glauberjeva sol, aluminijev sulfat, Blanc-fixe, zelena galica.

EN GROS kositer, svinec, cink, aluminij, silumin, antimon regulus, cinkova, bakrena, svinčena in aluminijeva pločevina, cinkov prah, žveplena kislina, barit itd.

Metalno akcionarsko društvo

Centrala: LJUBLJANA, Masarykova 12. Tovarna: CELJE

Vsakovrstno orodje in stroje

za vsako obrt, kakor tudi za gradbe potrebni material: železne nosilke, betonsko in palično železo, cement, vse vrste pločevine, strešno lepenko, štukaturje, vodovodne cevi, železne peči in štedilnike v običajni in emajlirani izpeljavi, okovje, tehnične potrebščine ter hišno in kuhinjsko opremo v prvovrstni kakovosti dobite najceneje v največji izbiri pri znani Vam tordki:

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in vsakovrstnimi stroji v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 16

Postrežba solidna in točna po najnižjih dnevnih cenah